

Gáivuona suohkan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni

Kåfjord kommunes

Handlingsplan for godt psykososialt skolemiljø

Revidert plan 2022 vedtatt i Utvalg for oppvekst og omsorg 08.09.2022

INNHold

Innledning.....	3
Rutiner for å sikre at alle ansatte kjenner handlingsplanen og pliktene I hht O. L §9A.....	3
Mål for skolene i Kåfjord.....	4
Lovverk, forskrifter og dokumenter.....	4
Forebyggende tiltak.....	5
Systematisk arbeid for forebygging og avdekking av mobbing og krenkelser.....	5
Aktivitetsplikten.....	6
Håndtering av saker der elev(er) krenker medelev.....	7
Håndtering av saker der ansatt krenker elev.....	9
Lenker til eksempler på egnede tiltak i skolemiljø saker.....	10
Eksempler på tiltak hvis mobbing ikke stopper.....	10

VEDLEGG TIL PLANEN

1. Mal for ansattes bekreftelse på at de har satt seg inn i handlingsplanen
2. Mal for varsel om at elev krenkes
3. Mal for aktivitetsplan
4. Mal for varsel om at ansatt krenker elev

INNLEDNING

Alle elever har rett til et godt fysisk og et godt psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Fundamentet i et godt læringsmiljø er trygghet og trivsel. Det er viktig at alle, dvs. både elever og alle ansatte ved skolen gjør sitt beste for at skolen skal bli et trygt og trivelig sted å være og et godt sted å lære. (Opplæringsloven §§§9A-1, 9A-2 og 9A-3). Denne planen viser hvordan vi i Kåfjordskolen arbeider forebyggende, hvordan vi kartlegger skolemiljøet og hva vi gjør når vi har mistanke om at noen blir plaget/krenket eller mobbet.

Kåfjord kommune har deltatt i den nasjonale satsingen Inkluderende barnehage- og skolemiljø samt oppfølgingsordningen med fokus på skolemiljø og ønsker derfor å ha planer for arbeidet mot mobbing for skoler og barnehager som er laget over samme mal. Utgangspunktet for planene er i stor grad hentet fra udir.no og det vi har lært i satsingen vi har deltatt i. I alle sammenhenger der skole omtales, gjelder det også for SFO.

Planen omhandler systematisk arbeid for forebygging og avdekking av mobbing og krenkelser, og hvordan vi skal håndtere slike saker.

RUTINER FOR Å SIKRE AT ALLE ANSATTE KJENNER HANDLINGSPLANEN OG DE PLIKTER DEN MEDFØRER.

1. To ganger hvert skoleår, ved starten av hvert semester, gjennomgår rektor «*Handlingsplan for godt psykososialt skolemiljø*» og plikten til å varsle (O.l § 9A-4) , i møter med både pedagogisk personale og øvrige tilsatte. **Det føres referat** fra møte med navn på deltakere. De som ikke kan delta får en frist til å sette seg inn i planen på egenhånd.
2. Når handlingsplanen er gjennomgått og ansatte har satt seg inn i den, skriver hver enkelt ansatt under på dette. (Vedlegg 1). Nytilsatte settes inn i planen og skriver under fortløpende.
3. Kontaktlærere skriver i tillegg under på at elevenes rettigheter etter § 9A er gjort kjent for elever og foresatte (Vedlegg 1)
4. Kommunalsjef oppvekst følger opp handlingsplanen og aktivitetsplaner i rektormøter i september, januar og i mai.

MÅL FOR SKOLENE I KÅFJORD

- Alle elever skal ha et trygt og godt miljø
- Skolene i Kåfjord skal jobbe systematisk med forebygging av mobbing og krenkende atferd
- Mobbing og krenkende handlinger som foregår i og ved skolen blir avdekket. Skolen har prosedyrer for jevnlig å avdekke forekomst av mobbing og krenkende handlinger.

Elever og ansatte i Kåfjord kommune vil og skal bidra til å skape et godt fysisk og psykososialt oppvekstmiljø som fremmer helse, trivsel og læring for alle ved skolen. Det forebyggende arbeidet handler ikke bare om mobbing, men om å motarbeide alle former for krenkende atferd. Vi skal ikke bruke mobbebegrepet i alle saker der det er konflikt mellom elever, og mellom elever og voksne. Mobbing handler om at en som har vanskelig for å forsvare seg blir utsatt for krenkende handlinger over tid.

For å bekjempe mobbing og krenkelser i skolene kreves det en felles innsats. Det handler om å være gode rollemodeller når det gjelder inkludering, språkbruk og reaksjoner på negativ atferd- Det handler om at elever, foreldre, skole og lokalsamfunn samarbeider tett. Et godt barnehage- og skolemiljø skapes igjen og igjen, hver eneste dag.

Det nettopp du velger å gjøre, eller ikke gjøre, betyr en forskjell for deg og andre.

LOVVERK, FORSKRIFTER OG DOKUMENTER

Denne handlingsplanen bygger på:

- Opplæringsloven § 9A
- Læreplanverket med generell del/overordede del
- Barnekonvensjonen
- Strategisk oppvekstplan for Kåfjord kommune
- Kommunens økonomiplan
- Lov og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

FOREBYGGENDE TILTAK

Ansatte i skolene har ansvar for at alle barn og unge inkluderes i gode læringsmiljø. Avgjørende for dette er kontinuerlig og systematisk arbeid med skolemiljøet.

Elevene skal oppleve at de blir sett og hørt. Alle som arbeider i skolen har en plikt til å følge med på hva som skjer i på skolen og gripe inn hvis de ser krenkelser som for eksempel mobbing (O.l. § 9A-3)

Skolens ledelse skal jevnlig legge tilrette for refleksjon, erfaringsdeling og kompetanseutvikling i personalet.

Systematisk arbeid for forebygging og avdekking av mobbing og krenkelser

Årshjul

Når	Aktivitet	Ansvar
August	Gjennomgang av ordensreglement i klassene. Følges opp kontinuerlig gjennom året.	Kontaktlærer
August	Informasjon om prosedyrer for håndheving av Kap 9A til foreldre og elever	Kontaktlærer
September	Klasseregler lages i klassene	Kontaktlærer
Høst	Elevsamtale der mobbing og trivsel tas opp	Kontaktlærer
Høst	Utviklingsamtale der mobbing og trivsel tas opp	Kontaktlærer
Høst	Læringsmiljø er tema på foreldremøter	Kontaktlærer
Okt./ nov.	Elevundersøkelsen gjennomføres etter skolens plan	Rektor/kontaktlærere
Januar	Oppfølging av elevundersøkelsen på skolen. Analyse av resultat og videre undersøkelser	Rektor
Februar	Foreldreundersøkelsen (annethvert år) Ståstedsanalysen (annethvert år) UngData undersøkelsen (hvert tredje år)	Rektor
Mars	Analyse av resultat fra Elevundersøkelsen på skolen, i elevråd og FAU SMU	Rektor
Vår	Elevsamtaler der mobbing og trivsel tas opp	Kontaktlærer
Vår	Utviklingsamtaler der mobbing og trivsel tas opp	Kontaktlærer
Gjennomgående	Skolene jobber kontinuerlig med å påminne om ordensreglemne	Kontaktlærer/ Alle ansatte
Gjennomgående	Vakt, tilsynsordninger og trivselsledere i friminutt	Ledelsen lager inspeksjonslister. Trivselsledere læres opp

Gjennomgående	Klasselærermøter/teammøter med temaet klasse miljø/læringsmiljø	Ledelsen/kontaktlærer
Gjennomgående	Trivselsfremmende tiltak som fagdager og turer nedfelles i et årshjul på den enkelte skole	Lærerne og ledelsen ved skolen
Gjennomgående	MOT- 3-4 besøk per år med ulike tema for 8.-10 klasse	MOT coacher i samarbeid med lærere og ledelse
Gjennomgående	Zippy med fastsatte Zippy timer for 1.-4.klasse	Kontaktlærere
Gjennomgående	Tverrfaglige møter med instanser som er inne i skolen	Rektor
Gjennomgående	Systematiske klassemøter i 5.- 10.klasse	Kontaktlærere
Gjennomgående	Godt samarbeid og faste møtepunkter med foresatte (FAU, SU)	Alle ansatte ved skolen
Gjennomgående	Arbeid med digital dømmekraft	Ledelse og lærerne
Gjennomgående	Kompetanseutvikling innenfor området læringsmiljø og relasjonsbygging	Alle ansatte

AKTIVITETSPLIKTEN

Etter opplæringsloven § 9a-3 andre ledd har alle ansatte ved skolen en plikt til å undersøke, gripe inn og varsle dersom de har mistanke eller kunnskap om at elever blir utsatt for krenkende ord eller handlinger. Alle ansatte på skolen plikter å reagere hvis de får kunnskap eller mistanke om at elever blir utsatt for dette. De skal undersøke saken, varsle skoleledelsen og om nødvendig selv gripe direkte inn. Ledelsen har plikt til å utarbeide planer mot krenkelser – og å informere både elever og foreldre om rettighetene deres i forbindelse med det.

Mobbing og krenkende atferd kan avdekkes ved hjelp av elevsamtaler, undersøkelser, melding fra foreldre, samarbeidspartnere, andre elever, observasjoner. Når det er mistanke om at en elev ikke har oppfylt retten til et trygt og godt læringsmiljø har skolen følgende prosedyre:

Hendelse	Oppgaver	Ansvar	Når
Situasjon der ansatte ser at elev blir plaget/krenket av andre	1. Gripe inn straks ved uakseptabel atferd.	Den som observerer hendelsen	Straks
	2.Skaffe oversikt og få kontroll over situasjonen. Eventuelt kontakte lege		
	3.Hendelsesforløpet kartlegges ved samtale og rapport skrives..	Kontaktlærer	
	4.Varsle rektor	Kontaktlærer	

Melding om at en elev opplever å ha et dårlig læringsmiljø.	1. Fortelle melder om skolens prosedyrer og rett til en aktivitetsplan.	Den som mottar meldingen Kontaktlærer	Så raskt som mulig
	2. Informere om videre saksgang.		
	3. Trygge foreldre/melde om at skolen tar dette på alvor.		
	4. Varsle rektor		
Mistanke om at en elev opplever å ha et dårlig læringsmiljø	1. Drøfte saken med alle ansatte i klassen/på teamet - hva har de sett? Avtale hvem som følger opp punktene under.	Den som mistenker at en elev ikke har et godt læringsmiljø/ Kontaktlærer	Så raskt som mulig
	2. Observere eleven - skrive logg		
	3. Gjennomføre elevsamtale	Kontaktlærer	
	4. Skrive varsel (vedlegg 2) om mistanken som leveres rektor		

HÅNDTERING AV SAKER DER ELEV(ER) KRENKER MEDELEV

Det følger av §9A-3 annet ledd at etter at den ansatte har undersøkt saken nærmere og kommet til at dette er forhold som bør følges opp, **skal** skolens ledelse informeres så snart som mulig. For dokumentasjon **kan** skjema i vedlegg 2 brukes.

Alvorlige saker skal varsles straks. Andre saker kan det være forsvarlig å vente litt lenger med, for eksempel til slutten av dagen eller til ukentlige oppsummeringer. Skolene må selv finne egne løsninger og rutiner for hvordan og når varslingen skal skje.

I alvorlige tilfeller skal rektor varsle skoleeier. Skoleeier får da en mulighet til å bli kjent med saken og involvere seg i hvordan den skal løses. Hva som er et alvorlig tilfelle, vil være en skjønnsmessig vurdering. Eksempler på alvorlige tilfeller er:

- saker der krenkelsene er særlig voldelige.
- hvis flere elever er involvert i mobbing av en enkeltelev
- situasjoner der krenkelsene har pågått over lang tid uten at skoleledelsen har klart å løse saken.
- digital mobbing på tvers av skoler og grove trusler gjennom sosiale medier

Oppgave	Hvordan	Ansvar	Når
Undersøkelse og observasjon	1. Samtaler med den som er blitt plaget og avtale om oppfølgingssamtale. Hensikten er å skaffe informasjon og gi støtte. Samtalen loggføres	Kontaktlærer	Samme dag
	2. Samtaler med foreldrene til den som er blitt plaget: Informere om mobbingen og tiltak skolen tenker å sette i verk. (observasjoner i klassen, kartlegginger, samtaler, aktivitetsplan)	Kontaktlærer	Samme dag
	3. Samtale med mobber(e) hver for seg. Gi beskjed om at mobbingen er uakseptabel og må stoppes umiddelbart. Gjøre skriftlig avtale om hva som skal skje for å stoppe mobbingen. Avtale ny samtale ca. 1 uke senere. Vise fram tiltaksmodellen	Kontaktlærer Skolens ledelse	Samme dag eller dagen etter
	4. Samtale med mobbernes foreldre om tiltak og oppfølging	Skolens ledelse i samarbeid med kontaktlærer	Samme dag eller dagen etter
	5. Videre kartlegging av læringsmiljø ved klassesamtaler/undersøkelser	Kontaktlærer	I løpet av to uker
Skrive aktivitetsplan i Stafettloggen i Samhandlingsmodellen BTI (se vedlegg 3)	-Hvilke problemer skal løses? -Hvilke tiltak planlegger skolen? -Når skal tiltakene gjennomføres? -Hvem er ansvarlig for tiltakene? -Når skal tiltakene evalueres?	Skolens ledelse i samarbeid med kontaktlærer	I løpet av en uke
Sette inn tiltak	Beskrive tiltak og oppfølging	Skolens ledelse i samarbeid med kontaktlærer	Tidfestes i aktivitetsplanen
Oppfølging	Sanksjoner overfor mobberne dersom nødvendig. Dokumentere dette	Skolens ledelse i samarbeid med kontaktlærer	Tidfestes i aktivitetsplanen
Evaluere tiltak	Kontaktlærer, elev, foreldre og skolens ledelse evaluerer tiltakene sammen. Er det behov for ny aktivitetsplan med nye tiltak? Videreføres tiltakene? Avsluttes	Skolens ledelse i samarbeid med kontaktlærer	Før utløp av aktivitetsplanen

	aktivitetsplanen? Skriftlig referat fra evalueringen		
Søke råd og hjelp om veiledning	Mobbesituasjonen følges inntil den opphører helt. Saken kan meldes til beredskapsteam mot mobbing dersom den ikke opphører etter tiltak.	Rektor	Ved behov

HÅNDTERING AV SAKER DER ANSATT KRENKER ELEV(ER)

Det gjelder en skjerpet aktivitetsplikt i saker der det er ansatte som krenker elever (O.l. § 9A-5). Dersom en som arbeider på skolen får mistanke om, eller kjennskap til, at en annen ansatt krenker en elev gjennom vold, mobbing, diskriminering eller trakassering skal vedkommende **straks** varsle rektor, som igjen skal varsle skoleeier. Dersom det er en ansatt i skoleledelsen som krenker en elev, skal den som fikk mistanke om eller kjennskap til krenkelsen varsle skoleeier direkte.

Jfr retningslinjene punkt 3. Dokumentasjon på varselet **kan** gjøres ved bruk av mal i vedlegg 4.

Oppgave	Hvordan	Når	Ansvar
Mistanke eller melding om mobbing mottas	Melde fra til rektor (direkte til skoleeier dersom mistanken gjelder rektor) (vedlegg 4)	Så raskt som mulig	Den som mottar meldingen
Vurdere meldingen, undersøke og melde fra til skoleeier	Loggføre Involvere færrest mulig	Så raskt som mulig	Rektor (ev skoleeier)
Utarbeide handlingsplan	Innhold: ansvars- og arbeidsfordeling utfra alvorlighetsgraden i meldingen	Så raskt som mulig	Rektor (ev skoleeier)
Vurdere strakstiltak	Beskyttelse av mobbeoffer	Så raskt som mulig	Rektor (ev skoleeier)
Informere den ansatte om saken	Samtale med rektor. Den ansatte blir gitt anledning til kontradiksjon. Ansatt kan ha med tillitsvalgt	Så raskt som mulig	Rektor (ev skoleeier)
Snakke med eleven som har blitt mobbet			Rektor (ev skoleeier)
Informere elevens foresatte		Samme dag som eleven	Rektor (ev (skoleeier)
Vurdere samtale mellom den ansatte og eleven og elevens foreldre		Så snart som mulig	Rektor (ev skoleeier)
Videre oppfølging som personalsak	Samtale med ledelsen. Veiledning	Faste møter	Rektor (ev skoleeier)

Lenker til eksempler på egnede tiltak i skolemiljø saker:

- Tiltak i arbeid med ledelse: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-ledelse/>
- Tiltak i arbeid med relasjoner: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-relasjonsarbeid/>
- Tiltak i arbeid med fellesskap og miljø: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-fellesskap-og-miljo/>
- Tiltak for samarbeid mellom skole og hjem: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-hjem-skole-samarbeid/>
- Rundskriv om skolebytte i mobbesaker
- Hva kan skolen gjøre med digital mobbing?

Eksempler på tiltak hvis mobbing ikke stopper:

